

MSWiA powołuje dwie nowe służby specjalne

2 czerwca 2017

W rządzie trwają właśnie prace nad powołaniem dwóch nowych służb specjalnych podległych resortowi. Niebawem długą listę podmiotów, które mogą prowadzić podsłuch i pobierać billingi, zasila PSO i BNW. PSO, czyli Państwowa Służba Ochrony, zastąpi Biuro Ochrony Rządu. BNW to z kolei Biuro Nadzoru Wewnętrznego, za pomocą którego minister spraw wewnętrznych nadzorować ma inne podległe sobie formacje.

Państwowa Służba Ochrony ma mieć, w przeciwieństwie do BOR, pełne uprawnienia operacyjne. Zgodnie z uzasadnieniem projektu „wpłynie to korzystnie na efektywność jej działań”. Naszym zdaniem, które zawarliśmy w przesłanej do resortu opinii prawnej, poszerzanie uprawnień BOR nie ma sensu, bo rodzi ogromne ryzyko kolizji kompetencji PSO z istniejącymi już służbami, zwłaszcza Policją i Agencją Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Porównanie katalogu przestępstw, które ścigać ma PSO, z zadaniami ABW, pokazuje, że nieunikniona jest kolizja. PSO ścigać ma przestępstwa wymierzone w osoby pełniące kluczowe funkcje w państwie. Z kolei ABW zajmuje się przestępstwami godzącymi w bezpieczeństwo państwa. Co więcej: w praktyce znaczna część przestępstw, którym zapobiegać ma PSO, może mieć charakter działań terrorystycznych, a takie również są przedmiotem działania ABW. Otwarte jest tylko pytanie, czy służby będą dublować swoje działania, czy wręcz przeciwnie – dojdzie do tzw. spychologii.

Podobnie wygląda sprawa z Biurem Nadzoru Wewnętrznego. Ma to być specjalna komórka organizacyjna w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych powołana do sprawowania nadzoru nad Policją, Strażą Graniczną i Państwową Strażą Pożarną. W ramach realizacji tegoż nadzoru BNW będzie mogło prowadzić kontrolę operacyjną (np. podsłuch) czy pobierać dane telekomunikacyjne

(np. billingi). Biuro ścigać ma funkcjonariuszy służb podległych ministrowi. Do czego powołane dzisiaj są już: Policja, Straż Graniczna, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Centralne Biuro Antykorupcyjne oraz Krajowa Administracja Skarbowa. To nie wystarczy? Podobnego wątpliwości podnosi Rada Legislacyjna, która w opinii do projektu powołującego BNW także zwróciło uwagę na problem dublowania działań operacyjnych przez Policję i Biuro. „Brak jest w projekcie rozwiązań przeciwdziałających tym potencjalnym zagrożeniom” – czytamy.

Jak zwracamy uwagę w opinii na temat ustawy powołującej Państwową Służbę Ochrony, zamiast przyznawać uprawnienia do podsłuchów czy pobierania billingów rząd powinien rozwiązać nabrzmiałe od lat problemy związane z brakiem kontroli nad służbami. Wciąż niewykonane jest postanowienie sygnalizacyjne Trybunału Konstytucyjnego z 2006 r., w którym TK nakazał wprowadzenie obowiązku informowania jednostki, że była przedmiotem zainteresowania ze strony służb. Tylko w ten sposób można zapobiec nadużyciom, o których mówili m.in. przedstawiciele rządu w ramach głośnego „audytu”. Istnieje teraz ku temu okazja, bo w Sejmie znajduje się poselski projekt ustawy wychodzący naprzeciw tym postulatam. Oba projekty powielają też model „kontroli” nad pobieraniem danych telekomunikacyjnych, takich jak billing czy lokalizacja. Jak szczegółowo opisywaliśmy w naszym raporcie „Rok z ustawą inwigilacyjną”, kontrola nad dostępem do danych nie działa, co prowadzi do nadużyć, m.in. w ramach działań Policji.

Są też nowe problemy. Minister spraw wewnętrznych w ustawie o BNW zapewnia sobie możliwość żądania informacji i materiałów z realizacji zadań przez Biuro. A zadania BNW są niezwykle szerokie, m.in. ujawnianie i monitorowanie zachowań naruszających zasady etyki zawodowej funkcjonariuszy, analizowanie i ocenianie czynności operacyjnych prowadzonych przez Policję i SG, a także analizowanie gromadzenia przez nie danych osobowych. Innymi słowy minister zapewni sobie stały

niekontrolowany dostęp do materiałów związanych chociażby z działaniami Policji. Do czego go wykorzysta?

Obie ustawy są obecnie na etapie uzgodnień międzyresortowych – przed ich przyjęciem przez Radę Ministrów.

Autorstwo: Wojciech Klicki

Na podstawie: Legislacja.rcl.gov.pl [\[1\]](#) [\[2\]](#) [\[3\]](#),
Panoptikon.org [\[1\]](#) [\[2\]](#) [\[3\]](#), Sejm.gov.pl

Źródło: Panoptikon.org